

BÜLTEN

ULUSLARARASI
AF ÖRGÜTÜ

ULUSLARARASI AF ÖRGÜTÜ ÜYE VE DESTEKÇİLERİ İÇİN
2018/2

**ONURSAL BAŞKANIMIZ
TANER KILIÇ ÖZGÜR!**

ULUSLARARASI
AF ÖRGÜTÜ

BÜLTEN

İLETİŞİME GEÇİN

amnesty.org.tr

bulten@amnesty.org.tr

+ (90) 212 361 62 17

BİZE KATILIN

bit.ly/aforgutu

twitter.com/aforgutu

[instagram.com/aforgutu](https://www.instagram.com/aforgutu)

Dergi Adı: Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi İktisadi İşletmesi Bülteni
İmtiyaz Sahibinin adı: Gonca Altınok
Sorumlu Yazı İşleri Müdürünün Adı: Necmettin Tuğkan Gündoğdu
Kapak Fotoğrafı: ©Amnesty International Turkey
Tasarım/Uygulama: Altuğ Çavuşoğlu
Yönetim Yeri, Adresi: Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi İktisadi İşletmesi
Hacımimi Mah. Kemeraltı Cad. No:31 Adahan Kat:2 Karaköy Beyoğlu/ İSTANBUL

Basım Yapanın Adı ve Adresi: Hilmi Celhunz, Format Matbaacılık San. ve Tic. Ltd.
Yeşilce Mahallesi Girne Caddesi Dumanlı Sokak No:2 4.Levent - Kağıthane / İSTANBUL
Tel: +90 212 280 98 54
Basım Tarihi: Eylül 2018
Yayın Türü: Yerel süreli yayın, dört ayda bir yayımlanır

İÇİNDEKİLER

DÜNYA GENELİNDEN İYİ HABERLER

6-7

FİLİSTİN TOPRAKLARINDA ÇOCUKLAR: AHED TAMIMI

10-11

İRLANDA'DA KÜRTAJ HAKKI

16-17

RAKKA'DA 'İMHA SAVAŞI'

22-23

YENİ GENEL SEKRETER: KUMI NAIDOO

8-9

ONURSAL BAŞKANIMIZ TANER KILIÇ ÖZGÜR!

12-13

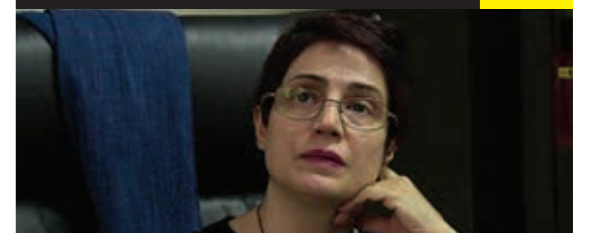
AFGANİSTAN ARTIK GÜVENLİ DEĞİL

20-21

İRAN: NESRİN SUTUDE SERBEST BIRAKILMALI

24-25

25 times in his career,
Muhammad Ali
fought for a belt. Now he's
fighting against one.

Even "The Greatest" couldn't stand up to today's stun technology. Around the U.S., police and prison guards are using electro-shock weapons of up to 50,000 volts on suspects and prisoners as young as 17.

Join Amnesty International and Muhammad Ali to Ban the Belt and end the use of stun belts and the misuse of other electro-shock weapons. Call 1-800-AMNESTY for information on our Rights for All campaign.

Human rights aren't just a foreign affair.

AMNESTY INTERNATIONAL

WWW.AMNESTY-USA.ORG/RIGHTSFORALL

Önyazı

Taner Kılıç

Sevgili Destekçilerimiz,

Sizlere teşekkür etmek istiyorum. Gözaltına alındığım ilk saatten itibaren Af Örgütü yanımdaydı, destek oldu. Büyük bir destek, büyük bir dayanışma gösterildi. Kampanyalar, lobi çalışmaları, benim hakkımda üretilen birçok çalışmayla çok ciddi bir ilgiye muhatap oldum. Bundan dolayı çok mahçubum yani bir anlamda herkesi meşgul ettiğimi düşünüyorum.

Fakat benim hakkımda yapılan dayanışmanın sadece benim hakkımda değil. Türkiye'deki bütün siyasi yargılamalar konusunda diğer tüm mağdurların durumlarına da ışık tutacağını düşünüyorum.

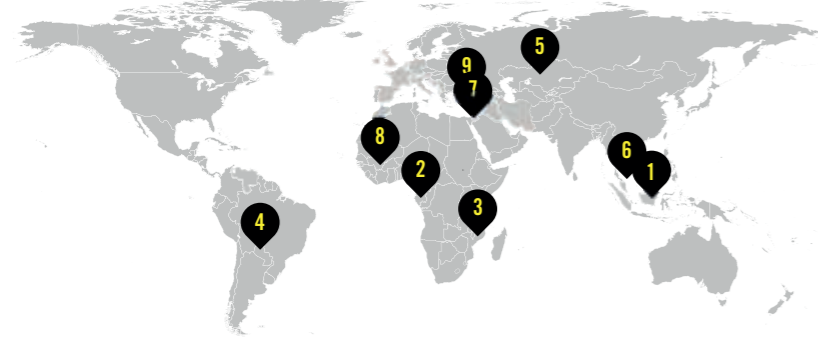
Herkese teşekkür etmek istiyorum. Uluslararası Yönetim Kuruluna, uluslararası genel sekretere, şubelerin yönetim kurullarına, çalışanlara, üyelerimize, aktivistlerimize ve destekçilerimize... Benim için yağmur, çamur, güneş altında eylem yapan bütün aktivistlere... Bana sayısız minnettarlığımı, teşekkürlerimi ifade etmek istiyorum. Çok teşekkür ederim.

Taner Kılıç
Uluslararası Af Örgütü Türkiye Onursal Başkanı

ULUSLARARASI
AF ÖRGÜTÜ

DÜNYA GENELİNDEN İYİ HABERLER

1 AKTİVİSTE VERİLEN CEZA BOZULDU

Hakaret suçlamasıyla mahkum edilen İngiltereli göçmen hakları aktivisti Andy Hall'a verilen ceza Güney Bangkok Ceza Mahkemesi tarafından bozuldu. Hall, Tayland'daki göçmen işçilerin haklarına yönelik ihlalleri inceleyen bir rapora katkı sunması nedeniyle, Eylül 2016'da hakaret suçlamasıyla mahkum edilmişti.

3 MADENCİLİK FAALİYETLERİ ASKIYA ALINDI

Mozambik hükümeti, 22 Mayıs'ta, Haiyu Mozambique Mining Co. Lda isimli Çinli uluslararası maden şirketinin Nampula eyaletindeki faaliyetlerini askıya aldı. Şirketin sorumsuzca yürüttüğü ve binden fazla insanın yaşadığı sahil kasabasının bütünüyle Hint Okyanusu'nun suları altında bırakabilecek madencilik faaliyetlerini gözler önüne sermiştik.

4 EV HAPSI SONA ERDİ

Avukat Raul Marin, 30 Mayıs'ta ev hapsinden serbest bırakıldı. Marin, Paraguay'daki Marquetalia isimli yerleşim topluluğunun toprak haklarını savunduğu çalışmalarını nedeniyle Ocak 2016'da tutuklanmıştı. İnsanlara, yeterli barınma haklarıyla ilgili tavsiyeler veriyordu. Raul Marin yaptığı açıklamada "Uluslararası Af Örgütü aktivistlerine içtenlikle teşekkür ediyorum. Desteğiniz sayesinde iki yıl sonra ev hapsinden serbest bırakıldım. İş birliğiniz olmasaydı bunu başaramazdım" dedi.

©Amnesty International/Gustavo Luis Pereira Verly

2 SEYAHAT ÖZGÜRLÜĞÜNÜ KAZANDI

Ramon Esono Ebale, Ekvator Ginesi'nde sahtecilik yaptığına ilişkin uydurma suçlamalarla neredeyse altı ay cezaevinde kaldıktan sonra serbest bırakıldı. Serbest bırakılmasından iki buçuk ay sonra, 23 Mayıs'ta pasaportu verilen karikatürist ve aktivist Ebale, 28 Mayıs'ta ülkeden ayrılarak nihayet eşine ve kızına kavuştu. Eylül 2017'de gözaltına alınan ve tutuklanan Ebale, Cumhurbaşkanı Teodoro Obiang ve hükümetini eleştiren karikatürleri nedeniyle sorgulanmıştı.

5 BLOG YAZARI SERBEST BIRAKILDI

Kazakistan'ın güneyindeki Çimkent'te yaşayan blog yazarı ve sivil aktivist Ashim, hükümeti eleştiren sosyal medya paylaşımları nedeniyle gözaltına alınmıştı. 31 Mart'tan beri bir psikiyatri merkezinde tutulan Ardak Ashim, 5 Mayıs'ta serbest bırakıldı. Kendisine yönelik tüm suçlamaların düşürülmesini talep ediyoruz.

7 SINIR DIŞI ETMELER DURDURULDU

©Getty Images

İsrail hükümeti, sığınma talep eden Eritreli ve Sudanlıları zorla üçüncü ülkelere göndermeyi durdurdu. Açıklama, Necef çölündeki Holot gözaltı merkezinde gözaltında tutuldukları sırada haklarında sınır dışı emri verilen 280 sığınmacının serbest bırakılması sonrasında yapıldı. Nisan ayında sığınmacıların serbest bırakılmasına karar veren Yüksek Mahkeme, hükümetin sığınmacıları sınır dışı etmeye son vermesine karar vermişti. Hükümet, İsrail'den sığınma talep eden Eritre ve Sudan uyruklu kişilerin İsrail'den "gönüllü" bir şekilde ayrılmalarının teşvik edileceğini duyurdu.

9 ÖĞRENCİLER ONUR YÜRÜYÜŞÜ YASAĞINA MEYDAN OKUDU

11 Mayıs'ta yüzlerce gösterici, Türkiye'nin başkenti Ankara'daki Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) kampüsünde barışçıl bir yürüyüş yaptı. Öğrencilerin her yıl düzenlediği Onur Yürüyüşü, Ankara Valiliği'nin Kasım 2017'de tüm LGBTİ etkinliklerine getirdiği yasağa rağmen gerçekleştirildi. ODTÜ LGBTİ Dayanışması kendilerine destek veren Uluslararası Af Örgütü'ne teşekkür ederek şunları söyledi: "Sessiz kalıp yasağa boyun eğmezdik. Karşı çıkmak ve yürümek zorundaydık."

6 BİNLERCE KİŞİ SERBEST BIRAKILDI

Myanmar'da 8.000'den fazla mahkum, 17 Nisan'da ilan edilen Cumhurbaşkanlığı affı ile serbest bırakıldı. Serbest bırakılanlar arasında 2012'de tutuklanan düşünce mahkumu Lahpai Gam ile askeri hava saldırısı yapıldığı iddia edilen bir yeri gazetecilerin ziyaret etmesine yardım ettikleri gerekçesiyle gözaltına alınan Dumdaw Nawng Lat ve Langjam Gam Seng isimli iki papaz da bulunuyor.

©Reuters/Ann Wang

8 ÖLÜM CEZASI KALDIRILDI

Burkina Faso'nun 31 Mayıs'ta ölüm cezasını kaldırma kararı sonrasında bir açıklama yapan Uluslararası Af Örgütü Burkina Faso Direktörü Yves Traore, "Ülke, uygulamada, uzun yıllardır ölüm cezasına başvuruyordu, ancak meclisin aldığı bu karar memnuniyet verici bir adım" dedi ve sözlerini şöyle sürdürdü: "Burkina Faso, yeni ceza kanunu yürürlüğü girdiğinde bu zalim cezayı tarihe gömen ülkelere biri olacak."

©Amnesty International

Kuralları yıkan, fark yaratan, uslanmaz bir aktivist:

KUMI NAIDOO KİMDİR?

Kumi Naidoo, hayatı boyunca sosyal adalet için mücadele etmiş Güney Afrikalı bir aktivisttir. 1965'te Durban'da doğan Kumi'nin ilk aktivizm deneyimi, 15 yaşında apartheid karşıtı bir protesto düzenlemektir. Ardından, protesto düzenlediği ve bu protestoya katıldığı gerekçesiyle okuldan atıldı.

O tarihten sonra yerel topluluğu içinde güçlü bir aktiviste dönüşen Kumi,ve apartheid rejimine karşı kitlesel protestolar düzenledi. 21 yaşında olduğu 1986'da olağanüstü hal düzenlemelerinin ihlal etme suçlandı. Bunun üzerine bir süre yeraltına indi ve gizli bir yaşam sürdü. Ardından Güney Afrika'dan ayrılan Kumi, Nelson Mandela'nın serbest bırakıldığı ve özgürlük hareketi üzerindeki yasağın kaldırıldığı tarihe dek İngiltere'de sürgünde yaşadı.

Kumi, apartheid rejimi yıkılınca Afrika Ulusal Kongresi ile çalışmak üzere 1990'da Güney Afrika'ya geri döndü. Burada, çok önemseydiği bir amaca kendini adayarak, tarihsel ve sistematik olarak haklarından mahrum edilmiş toplulukları güçlendirmek için eğitim ile özellikle de yetişkinler için okuyazarlık kampanyaları ve seçmen eğitimi girişimleri üzerine çalıştı.

Pek çok liderlik görevi yürüten Kumi, özellikle Greenpeace International Direktörü olarak yürüttüğü görevle birlikte sivil itaatsizliği destekleyen cesur bir aktivist olarak tanındı. Bu görevi sırasında, 2011'de, Kuzey Kutbu'ndaki sondaj çalışmalarını protesto eden bir dilekçeyi elden vermek üzere Grönland'daki bir petrol platformuna tırmandığı için gözaltına alınmıştı. Bu olaydan bir yıl sonra da, Antartika'da Barents Denizi'nde Rusya'ya ait bir petrol platformunu işgal etti.

Kumi son olarak Africans Rising for Justice, Peace and Dignity (Adalet, Barış ve Onur Talep Eden Afrikalılar) isimli pan-Afrikalı örgütün kuruculuğunu ve geçici başkanlığını üstlendi. Sendikalar, dini topluluklar ve sivil toplumla ortak çalışmalar yürüten grup, Afrika'nın kıta olarak ekonomik büyümeden faydalanmasına rağmen Afrikalıların bu artan zenginlik ve güçten pay alamamasıyla mücadele ediyor.

Nelson Mandela'nın 1962'de Af Örgütü'ne yazdığı ve davasını izlemek üzere bir temsilci gönderdiği için teşekkür ettiği mektubu görmesi, Kumi'nin Af Örgütü'nün küresel başkanlığı görevine başvurmasında ilham kaynağı oldu.

KUMI NAIDOO

Yeni Genel Sekreterimiz Güney Afrikalı aktivist Kumi Naidoo, 17 Ağustos'ta Johannesburg şehrinde resmi olarak görevine başladı. Naidoo, insanların bugün karşılaştığı zorluklarla mücadele edecek bir insan hakları hareketinin daha büyük, daha cesur ve daha kapsayıcı olması gerektiğini söyledi.

Bu görevdeki ilk ülke ziyaretini Türkiye'ye gerçekleştiren Naidoo, öncelikle Taner Kılıç ve ailesini İzmir'de ziyaret etti. Taner Kılıç'a yaptığı fedakarlıklar ve onurlu duruşu için teşekkür eden Naidoo, Kılıç'ın özgür kalmasından büyük bir sevinç duyduğunu ancak haksız yere cezaevine konan diğer herkes için mücadeleye devam edeceğini söyledi.

Ardından İstanbul'a gelerek Uluslararası Af Örgütü Türkiye çalışanlarıyla bir araya gelen Kumi Naidoo, insan hakları vizyonunu şu sözlerle açıkladı:

"Dünyamız oldukça karmaşık sorunlarla karşı karşıya. Bu sorunlarla ancak insan haklarının, insanların yaşadığı bazı adaletsizlik türleriyle ilgili olup da bazı adaletsizliklerle ilgili olmadığı gibi eskimiş fikirleri bir kenara bıraktığımızda mücadele edilebilir. Yaşadığımız baskı türleri birbiriyle son derece bağlı."

"İklim değişikliği krizinin aynı zamanda bir eşitsizlik ve ırk meselesi olduğunu kabul etmeden bu konuyla ilgili konuşamazsınız; cinsiyet ayrımcılığını kadınların ekonomik anlamda dışlanmasıyla bağlantılı olduğunu kabul etmeden ele alamazsınız; insanların

medeni ve siyasi haklarının tam da temel ekonomik adalet talebinde bulunmak istediklerinde bastırıldığını görmezden gelemezsiniz."

'CUMARTESİ ANNELERİ'NE BÖYLE DAVRANILMASI ZAFİYETİN İFADESİDİR'

Daha sonra Türkiye'deki sivil toplum temsilcileri ve basın mensuplarıyla Cezayir İstanbul'da bir araya gelen Naidoo, konuşmasında Cumartesi Anneleri'nin eylemine yapılan müdahaleyi "Cumartesi Anneleri çocuklarına ne olduğunu öğrenmek istiyor, buna hakları var. Böyle bir talebi olan insanlara herhangi bir şekilde tepki gösterilmesi, şiddet uygulanması kabul edilemez. Sorularına yanıt isteyenlere böyle davranılması, devlet için güç değil, zafiyetin ifadesidir" sözleriyle eleştirdi.

'İNSANLIK BÖYLE BİR DÜNYAYI HAK ETMİYOR'

Gerçek aktivizmin farklı düşünenlerle konuşmaktan geçtiğini savunan Kumi Naidoo, "Trump için oy verenlerin içindeki insanlığı görmüyorsanız, insanların nasıl manipüle edildiğini görmüyorsanız bir sorun var demektir" değerlendirmesinde bulundu. Naidoo, sözlerini şöyle sürdürdü: "Faşizme neden oy verildiğini sorgulamalısınız. Daha çok aynı fikirde olmadığımız insanlarla konuşmalıyız. Türkiye gibi ülkelerde, zor işi yapıp farklılıklarla köprü kurmalıyız. Zor olduğunu biliyorum ama aktivizmi gerçek anlamda ancak böyle yapılabilir. Kendi aramızda konuşmaktan daha fazlasını yapmalıyız."

Adalet mücadelesinin bir maraton olduğunu vurgulayan deneyimli aktivist Naidoo, "Af örgütü olarak bizler Türkiye'de ve dünyada hapiste olmaması gerekirken hapiste olan herkesin serbest kalması, adil yargılanması, kanuna uygun yargılanması için mücadele edeceğiz. İnsan hakları mücadelesi bir suç olarak görülmez. İnsanlık böyle bir dünyayı hak etmiyor" ifadelerini kullandı.

"Mandela şöyle diyor: Cesaret korkunun olmaması değildir, korkunun aşılmasıdır. Ben de hiçbir zaman korkmadım dersem yalan olur. Ama önemli olan, insanları susturmak isteyenlerin asla korkuyla bunu başaramaması. Güney Afrika'da 'yargılanmadan alıkoyma' vardı, şimdi ise tutuklu yargılama var. Ama aslında aynı şey: Bir kimse yargılanmaya başlanmadan uzun süre hapsedilmiş oluyor. Bu, hükümetler kadar eski bir olgu. Oysa hükümete muhalefet etmek aslında vatansızlık göstergesidir."

İŞGAL ALTINDAKİ FİLİSTİN TOPRAKLARI'NDA ÇOCUKLAR: AHED TAMIMI

Pınar Eriç

Kampanyalar ve Aktivizm Sorumlusu
Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi

Geçen Aralık ayında, tam teçhizatlı İsrail askerine tokat ve tekme atarken görüntülenen videosu internette paylaşıldığında, 17 yaşındaki Ahed Tamimi'nin karşısındaki güce karşı diklenişini gördük. Neredeyse ekranın diğer tarafından öfkesini hissetmiştik. Ahed, bu videolla, İşgal Altındaki Filistin Toprakları'nda devam eden hak ihlalleri karşısındaki isyanın sembollerinden biri oluvermişti.

BATI ŞERİA'DA BİR KÖY: NEBİ SALİH

Ahed Tamimi, Batı Şeria'daki, Ramallah'ın kuzeybatısında bulunan Nebi Salih'te yaşıyor. Köyde 2009'dan beri İsrail işgaline, topraklarının çalınmasına ve su kaynaklarından mahrum bırakılmasına karşı her Cuma protestolar düzenleniyor. İsrail güvenlik güçleri, bu gösterilere ve göstericileri izleyenlere karşı devamlı olarak aşırı güç kullanıyor ve hak ihlallerine sebebiyet veriyor. Bu süreçte, Nebi Salih'te yaşayan üç kişi İsrail askerlerince öldürüldü; yüzlerce kişi ise gerçek mermiler, plastik kaplı metal mermiler ve biber gazıyla yaralandı. Ahed Tamimi, İşgal Altındaki Filistin Toprakları'nda, İsrail Devleti'nin güvenlik güçlerince işlenen bu hak ihlallerinin içinde büyüdü. Filistin'deki hak ihlallerini takip edenler, Ahed'i daha önce erkek kardeşini gözaltına almaya çalışan güvenlik güçlerine direnirken hatırlayacaktır.

İŞGAL ALTINDA ADALET

Ahed Tamimi'yi ve İşgal Altındaki Filistin Toprakları'ndaki çocukları dünyaya biraz daha tanıtan olay, 2017 yılının son ayında, ABD'nin Kudüs'ü İsrail'in başkenti olarak tanımasıyla başlayan protestolarda, Ahed Tamimi'nin 15 yaşındaki kuzeni, Muhammed Tamimi'nin bir İsrail askeri tarafından yakın mesafeden plastik mermiyle başından ciddi şekilde yaralanmasının ardından, Ahed'in, tam teçhizatlı bir İsrail askerine tekme ve tokat atarken çekilen görüntülerinin yayılmasıydı.

Ahed, her şeyden önce bir çocuktur ve İsrail Devleti de Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne taraftır. Ama bu durum İsrail yetkililerinin, görüntülerin yayılmasının hemen ardından, onu bir gece baskınıyla gözaltına almasına ve de ağır tehditler altında devam eden sorgulara maruz bırakmasına engel olmadı. Ahed Tamimi ağır saldırıda bulunmak, askerleri görevlerini yapmaktan alıkoymak ve tahrik etmekle suçlandı, Batı Şeria'daki Ofer askeri mahkemesinde yargılandı. Mahkemede, 'İşgal altında adalet yoktur, bu mahkeme de yasa dışıdır!' diye bağırırken, hem İşgal Altındaki Filistin Toprakları'ndaki, kötü muamele, sorgu ve tutuklamalara, keyfi gözaltılara maruz kalan çocukların sesi oldu hem de işgalin adaletsizliğine bir kere daha dikkat çekti.

ULUSLARARASI HUKUKUN İHLALİ

Ahed'in, avukatsız, yetkililerin "Marwan'ı alırsız, Nur'u alırsız" şeklindeki göz korkutan tehditleriyle kötü muamele altında sorgulanırken çekilen görüntüleri, İsrail yetkililerinin, çocukların özgürlüklerinden mahrum bırakılmasını sınırlayan ve her türlü kötü muameleden korunma haklarını güvence altına alan

Çocuk Hakları Sözleşmesi'ni bir kere daha nasıl ihlal ettiğini gözler önüne serdi.

Uluslararası Af Örgütü, Ahed gözaltına alındıktan hemen sonra küresel bir kampanya başlatarak derhal serbest bırakılması çağrısında bulundu. Aynı zamanda İsrail'in Uluslararası Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne taraf olduğunu vurgulayarak, Filistinli çocukların özgürlüklerinin kısıtlanmasının sadece son çare olarak ve mümkün olan en kısa sürece tamamlanması gereken bir uygulama olması gerektiğini hatırlattı.

21 Mart 2018'de Batı Şeria'da bulunan Ofer askeri mahkemesi, Ahed Tamimi'yi 8 ay hapis ve para cezasına mahkum etti. Ceza, İsrail'in bir askerini, Filistinli bir göstericiyi bilerek yakın mesafeden hedef alarak öldürmesi için 8 ay hapis cezasına mahkum ettiği ve bütün diğer koşullar düşünüldüğünde orantısızdı. Ahed cezasını çekti ve Temmuz ayının 29'unda, cezasının tamamlanmasına 21 gün kala serbest bırakıldı.

YAKLAŞIK 350 ÇOCUK HALA CEZAEVINDE

Ahed Tamimi artık özgür ancak 350'den fazla çocuk İsrail hapishanelerinde, haklarından ve özgürlüklerinden mahrum halde. İsrail ordusu her yıl yüzlerce Filistinli çocuğu, çoğunlukla gece baskınlarıyla tutukladıktan ve göz bağlama, tehditler, avukatları veya ailelerinin bulunmadığı sert sorgulamalar, hücre cezası ve bazı durumlarda bedensel şiddet de dahil olmak üzere sistematik olarak kötü muameleye maruz bıraktıktan sonra askeri mahkemelerin çocuklarla ilgili bölümünde yargılıyor. Bu bağlamda, Ahed Tamimi'nin serbest kalması buruk bir sevinçtir.

Askeri mahkemeler, Filistinlileri askeri emirleri ihlal ettikleri gerekçesiyle yargılıyor. Mahkemelerin birçoğu barışçıl siyasal açıklamalar yapmak veya herhangi bir İsrail askeri komutanından önceden izin almaksızın gösteri düzenlemek ve gösterilere katılmak gibi barışçıl faaliyetleri suç haline getiriyor. İnsan hakları çalışmaları yürüten yerel örgütlerin bildirdiğine göre şu an 350 civarında Filistinli çocuk İsrail cezaevleri ve gözaltı merkezlerinde tutuluyor.

İsrail askeri mahkemeleri tarafından hukuka aykırı bir biçimde cezaevinde tutulan diğer çocuklar da serbest bırakılmalıdır ve İsrail yetkilileri görece basit başkaldırı eylemlerine bu kadar orantısız ve sert cezalarla karşılık vermeyi sonlandırmalıdır. İsrail hepsinden önce Çocuk Hakları Sözleşmesine taraftır ve bu anlamda uluslararası yükümlülüklerini ihmal etmeyi derhal bırakmalıdır.

ONURSAL BAŞKANIMIZ TANER KILIÇ ARTIK ÖZGÜR!

400 günden fazla süredir haksız yere ve hiçbir somut delil olmaksızın tutuklu olan Onursal Başkanımız Taner Kılıç, 15 Ağustos'ta tahliye edildi. Onu uzun süredir bekleyen ailesine, sevdiklerine ve dostlarına kavuştu.

Taner Kılıç'ın tahliyesi nedeniyle sevinçliyiz ve bunu içtenlikle kutladık. Ancak hiçbir şey Taner'in haksız yere cezaevinde yattığı yüzlerce günü, kaçırdığı zamanları telafi edemez. İnsan haklarının önemi,ni bilen ve kendisini hak savunuculuğuna adayan Taner'in de aramıza dönmesiyle çok daha güçlüyüz. Sevinçliyiz, ancak sevincimize ağır baskılarla haksız yere hapsedilen herkesin özgürlüğü için mücadele etme kararlılığımız eşlik ediyor.

Tüm dünyadan 1 milyondan fazla kişi, Taner'e ve hak savunucularına özgürlük için imza verdi, Taner'in haksız tutukluluğuna karşı dünyanın dört bir yanında eylemler düzenlendi.

Taner nihayet özgür! Taner'e ve hak savunucularına sahip çıkan, desteğini esirgemeyen herkese teşekkürler!

"Bir gün bile tutuklanmamı gerektiren bir şey yoktu. Umarım adalet herkes için gerçekleşir. Bağımsız, tarafsız bir adli yargı inşallah herkes için işler."

*Taner Kılıç
Uluslararası Af Örgütü Türkiye Onursal Başkanı*

MÜEBBET HAPİSİ

In-ho, düşünceleri gereği askerliğe karşı çıktığı için her yıl cezaevine konulan çoğunlukla 20'li yaşlarındaki yüzlerce Güney Koreli erkekten biri. Vicdani retçiler, imkansız bir seçimle karşı karşıya kalıyor: Vicdanlarına aykırı bir şekilde askerlik yapmak veya cezaevine girmek.

Birçoğu toplum dışına itilen ve sabıka kaydı oluşan bu kişiler, mahkum edildikleri 18 aylık hapis cezasından çok daha uzun süren ekonomik ve toplumsal zorluklar yaşıyor. Sabıka kayıtları hayat boyu süren sosyal damgalanma ve dezavantaj nedeniyle bir nevi "müebbet hapis cezasına" dönüşebiliyor.

2016'da gözaltında tutulduğu sırada bana bir mektup gönderen Baek Jong-keon'un sözleri hala aklımda. Vicdani retçi olduğu için oluşan sabıka kaydı nedeniyle avukatlık ruhsatı elinden alınan Jong-keon şöyle yazmıştı: "Sürdürdüğüm mücadelede Uluslararası Af Örgütü'nün desteği benim için unutulmaz bir olay oldu. Gösterilen çabaların ve atılan adımların o zaman için hiçbir anlamı yokmuş gibi görünüyordu, ancak küçük ilerlemeler yarattılar ve bu küçük ilerlemeler en sonunda bir araya gelerek değişimi mümkün kıldı."

HAREKETE GEÇME ZAMANI

Hükümet artık harekete geçmeli. Söz konusu karar, Güney Koreli yetkililere, Medeni ve Siyasal Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme'nin 18. Maddesi ile güvence altına alınan düşünce, vicdan ve din özgürlüğü hakkının bu ağır ihlaline

son verme imkanı sunuyor. Uluslararası hukuk gereğince vicdani retçiler hiçbir hukuki veya diğer türde cezaya mahkum edilmemelidir.

Biz hükümetin harekete geçmesini beklerken başka yerlerde değişim zaten yaşanıyor. Yerel mahkemelerde 2015'ten beri yargılanan vicdani retçilerin çoğu beraat edildi ve 80'in üzerinde vicdani retçinin suçlu olmadığına karar verildi.

Anayasa Mahkemesinden uzun zamandır beklenen kararın çıkması kutlamaya değer bir gelişme. Fakat Mahkeme, haklı gerekçeleri olmaksızın askere kaydolmayan kişilere hapis cezası verilmesini öngören Askerlik Yasasının, Anayasayı ihlal etmediğine de karar verdi. Böylece, Askerlik Yasasında herhangi bir değişiklik yapılmamış oldu ve vicdani retçiler, en azından şu an için hala cezaevine gönderilebilir. Şimdi gözler Yüksek Mahkemede. Yüksek Mahkeme, 30 Ağustos 2018'de vicdani gerekçelerle askerlik yapmayı reddeden kişilerin cezalandırılması hakkında kamuya açık bir duruşma yapacak.

In-ho, Anayasa Mahkemesinin yakın zamanda aldığı karar sonrasında "Tüm hayatım boyunca hayallerim askıda kaldı, çünkü sabıka kaydım nedeniyle gerçekleştiremeyeceklerini biliyordum. Belki de şimdi o hayalleri geri alabilirim" demişti.

Artık Güney Koreli yetkililerin tüm vicdani retçilerin yeniden hayal kurabilmesini mümkün kılmasının zamanı geldi.

GELECEK DAHA AYDINLIK: GÜNEY KORE'DEKİ VİCDANİ RETÇİLER YENİDEN HAYALLER KURABİLİR

Hiroka Shoji
Uluslararası Af Örgütü Doğu Asya Araştırmacısı

Geçen ay Güney Kore Anayasa Mahkemesi, ülkedeki vicdani retçilerin cezaevine konulmasına son verebilecek bir karar aldı. Vicdani retçi Song In-ho, "Bugünün hayalini kuruyordum ama bu kadar çabuk geleceğini hiç düşünmemiştim" dedi.

In-ho'nun hayali çok yakında gerçek olabilir. Karar sonrasında hükümetin vicdani retçiler için

sivil nitelikte bir hizmet alternatifi sunması ve meclis üyelerinin ilgili yasayı 2019 sonu itibarıyla değiştirmesi gerekiyor.

Fakat bu, In-ho için geç kalmış bir karardı. In-ho Ağustos 2016'da serbest bırakılmadan önce, zorunlu askerlik hizmeti yapmayı vicdani gerekçelerle reddettiği için, sosyal hizmete gönüllü olduğu halde 14 ay cezaevinde tutuldu.

SONG IN HO

İRLANDA'DA BİR KADININ HİKAYESİ KÜRTAJ HAKLARI HAREKETİNİN FİTİLİNİ ATEŞLEDİ

SAVITA HALAPPANAVAR'IN HİKAYESİ, İRLANDA HALKININ KALBİNE YAZILDI

Esther Major
Uluslararası Af Örgütü Kıdemli Araştırma Danışmanı

İrlanda halkı Mayıs ayında yapılan referandumda, ülkenin Anayasası'nın kürtajı neredeyse tüm durumlarda yasaklayan sekizinci maddesinin iptal edilmesini isteyip istemedikleri sorusuna cevap verdi ve kürtaja evet diyenler büyük bir zafer kazandı. Kürtaj, sıradan ve temel bir sağlık hizmetidir. Dünyadaki her dört hamileliğin biri kürtajla sonlanıyor. Buna rağmen kürtaj ve kürtaj olan kadınlarla kız çocuklarının hikayeleri hakkındaki kamusal tartışmalara derin bir sessizlik hakim.

Değişimi tetikleyen ulusal tartışmalara çoğunlukla, cesur bir kadının veya bir ailenin sessizliği bozmasıyla mümkün oluyor. Bu kişiler, kürtaja erişimi sınırlandırmanın yıkıcı sonuçlarını, kendi üzücü hikayeleriyle ortaya koyarak konuyu tartışmaya açıyor.

Savita Halappanavar'ın hikayesini hatırlayın. Savita, 2012'de ilk çocuğuna hamileyken Galway Üniversite Hastanesinin acil servisine gitti. Kendisine düşük yapacağı ve enfeksiyon riskinin olduğu söylendi. Doktorlar, Savita ile ailesine yasa gereği annenin hayatı risk altında olmadığı sürece müdahale edemeyeceklerini söyleyerek, Savita'nın hamileliğini sonlandırma talebini geri çevirdi. Savita, gerekli ve acil tıbbi bakımın sağlanmaması nedeniyle hayatını kaybetti.

Savita'nın ölümünü "Dünyanın sonuydu" sözleriyle anlatan eşi Praveen, şunları söylemişti: "[Savita] yaşamak istiyordu, çocuklarının olmasını istiyordu. Artık burada olmadığına inanmıyorum. 21. yüzyılda böyle bir şeyin yaşanabileceğine inanmıyoruz."

Savita'nın ölümüne ilişkin yapılan soruşturma, bu sonucu yaratan unsurlardan birinin, İrlanda'nın kürtaj konusunda sınırlandırıcı bir Anayasal tutum benimsemesi olduğunu gösterdi. Soruşturmanın başındaki Sabaratnam Arulkumaran, Ekim 2017'de İrlanda meclis komisyonuna bilgi vererek, yasal tutumun gerekçe gösterilmemesi halinde Savita'nın hamileliğinin sonlandırılacağını doğruladı ve "Biz Savita'nın ismini hiç duymayacaktık, o da bugün hayatta olacaktı" dedi.

Savita'nın trajik ve zamansız ölümünün aslında kolaylıkla engellenebileceğinin öğrenilmesi kamuoyunda çok büyük bir tepkiye yol açtı. Ailesini cesur bir şekilde ortaya çıkıp Savita'nın hikayesini paylaştı. Bu hikaye, İrlanda halkının kalbine yazıldı ve İrlanda'daki tarihsel oylamanın yapılmasına zemin oluşturdu.

Meclis binası önünde yürüyüşler düzenlendi, sosyal medyada öfke fırtınaları koptu ve belki de en önemlisi diğer birçok kadın, İrlanda medyasına bu acımasız ve eskimiş sistem yüzünden yaşadıklarını anlatmaya başladı.

İrlandalı oyuncu, komedyen ve yazar Tara Flynn, kürtaj deneyimini kamuoyuyla paylaşarak sessizliği bozan ilk kadınlardan biriydi. Tara, Uluslararası Af Örgütü'nün 2015'te "Benim Bedenim, Benim Haklarım" ismiyle cinsel sağlık ve üreme sağlığı hakları konusunda yürüttüğü küresel kampanya çerçevesinde düzenlenen bir etkinlikte kürtaj deneyimini cesurca paylaştı.

Bu konuşmaların oylamanın sonucunu etkilediği kuşku götürmez bir gerçek. Referandum gecesi yapılan anketler, kadınların medyadaki kişisel hikayelerinin ve tanıdıkları kişilerin deneyimlerinin insanların hangi yönde oy kullanacağını en çok etkileyen unsurlar olduğunu gösterdi.

Her bir kadının yüksek sesle adalet talep etmesi, diğer kadınlara da aynı şekilde davranma cesareti veriyor. Kamuoyunun hayal gücünü yakalayan kadınlar, tehlikeli ve sürdürülemez kürtaj koşullarını hepimize hatırlattı.

İrlandalı kadınlar sayesinde kürtajla ilgili utanç, hakikaten ait olduğu yere, güvenli kürtaja erişimi engelleyen devlete

TEKNOLOJİ VE ÇALIŞMA HAKKI: OTOMATİK İŞ GÜCÜ

Teknoloji giderek çalışma yaşamlarımıza egemen oluyor. Bugün, dünyanın her yerinde milyonlarca işçi, çalışma saatlerini belirleyen ve performanslarını takip eden algoritmalarla yönetiliyor. Endüstriler ise bir bütün halinde hızlı bir parçalanmaya ve dağılmaya uğruyor. Yaşadığımız dördüncü endüstri devrimi daha da ileri gidecek ve teknoloji gelecekte çok sayıda işçinin yerini alacak. Bu gelişmeler, daha güvenli ve daha etkin işler yaratılmasında insanlığa çok büyük imkanlar sağlıyor. Madalyonun diğer yüzünde ise toplumların uyum sağlamak için kendilerini hazırlanması gereken hızlı değişimler var. İşyerinin otomatikleştirilmesi, insan hakları açısından ne anlama gelir? Uluslararası Af Örgütü (UAÖ) Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Programı Direktörü Makmid Kamara bu soruya yanıt arıyor.

İnsan emeğinin otomatikleştirilmesi artık boş bir hayal değil, gözümüzün önünde yaşanan bir gerçek. Otomatikleştirme, belirli işlerin insan desteği olmaksızın gerçekleştirildiği teknolojik süreç veya prosedürdür. Otomatikleştirme, sadece manuel bir sürecin yerini almaktan ziyade, teknolojiyi kullanarak bilgi-temelli görevlerin veya işlerin yerini almakta da kullanılır. Otomatikleştirilmiş emeğe geçmek, etkinliği artırır ve maliyetleri düşürür.

UMUT İŞİĞİ

Teknolojinin diğer konular bir yana çalışma koşullarını da iyileştirme potansiyeli olduğunu biliyoruz. Dünyanın birçok ülkesinde işçiler, güvenli ve sağlıklı bir çalışma ortamından yoksun; emeklilik imkanının olmadığı, düşük ücretler verilen ve doğum yardımı yapılmayan bu çalışma ortamlarında işverenler de cinsel tacize gözlerini kapatıyor. Örneğin 2013'te, Bangladeş'te çöken bir binada 1.100'ün üzerinde işçinin öldüğü Rana Plaza felaketi, tüm dünyanın dikkatini giysi fabrikalarındaki korkunç koşullara çekti. Otomatikleştirme, doğru bir biçimde uygulandığı takdirde işçilerin çalışma koşullarının iyileştirilmesine katkı sunabilir. Ancak insan hakları göz önünde bulundurulmaksızın uygulandığında, teknolojinin çok sayıda işçiyi 'lüzumsuz' hale getireceği de görülüyor.

ALTÜST OLUŞLAR BİR ADIM ÖTEDE

Daha önce insan emeğine dayalı olan işlerin gerçekleştirilmesi için robot teknolojisi ve yapay zekayı kullanmayı tercih eden şirketlerin sayısı artıyor. Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) Nisan ayında OECD ülkelerinde tahmini 66 milyon işin otomatikleştirilme tehlikesi altında olduğunu açıkladı. Bu da çalışmada ele alınan 32 ülkedeki her yedi kişiden birinin işinin

otomatikleştirileceği anlamına geliyor. Düşük vasıflı işçiler ve gençler en büyük risk altında.

Durum, gelişmekte olan ülkelerde daha da kötü. OECD'nin 2015 tahminlerine göre 2030 itibarıyla Etiyopya'da çalışan nüfusun yüzde 85'i, Tayland'da yüzde 72'si, Arjantin'de yüzde 62'si ve Hindistan'da yüzde 69'u otomatikleştirme nedeniyle işini kaybedebilir.

Milyonlarca kişi halihazırda işini kaybediyor ve çalışma hakları zayıflatılıyor. Çok çeşitli meslekler bu durumdan etkileniyor: seri üretim bandında çalışan fabrika işçileri, telefon operatörleri, resepsiyon çalışanları, kasiyerler, bankaların hesap uzmanları, pilotlar ve barmanler. Tüm bu işler daha önce görülmeyen bir hızda otomatikleştiriliyor. Tahminlere göre özellikle üretim, ulaşım ve maden endüstrilerinde yüz binlerce iş yok oldu. Daha da hızlanacak olan bu eğilimin toplumsal ve siyasi altüst oluşları da beraberinde getirmesi oldukça muhtemel.

ONURLU BİR YAŞAM

Maddi olarak tatminkar ve yeterli bir işte çalışmak insan hakkıdır. İnsan hakları hukukuna göre, çalışma hakkı yalnızca insanların hayatlarını sürdürmesi açısından değil, hayatın kendisi ve insanlık onuru açısından da vazgeçilmezdir. Çalışma hakkı, herkesin mutlaka yapmak istediği işi yapmasını güvence altına almaz, ancak uluslararası sözleşmeler, hükümetlerin herkesin iş sahibi olması için mümkün olan her adımı atmasını gerektirir.

Ekonomik ve diğer mali krizlerin dünyanın her yerindeki hükümetleri kemer sıkma önlemleri gibi adımlara başvurmaya zorlaması ile birlikte, çalışma hakkı ve diğer insan haklarının insanların onurlu bir yaşam özlemiyle bağlantılı olduğu daha da net bir biçimde açığa çıkıyor. Teknolojik işsizlik, insanların yeterli yaşam standardı hakkından faydalanması karşısında ciddi bir tehlike oluşturuyor. Bu da insanların günlük geçim kaygılarına temas eden bir konu olarak karşımıza çıkıyor.

İŞYERİNDE "OPTİMİZASYON"

Tehlike altında olan yalnızca çalışma hakkı değil. İşverenler giderek artan bir şekilde teknolojiyi çalışanların işyerindeki haklarını azaltacak yönde kullanıyor. İşverenler, "elektronik takip sistemi" gibi yeni teknolojik araçlarla çalışanların işyerindeki faaliyetlerini, hatta işten çıktıktan sonra yaptıklarını da izleyebiliyor.

Algoritmik yönetim, iş terimleriyle düşünüldüğünde işgücünü "optimize" ederken, insanların çalışma koşullarının riskli ve baskıcı olmasına da neden oluyor. Örneğin, sıfır saat sözleşmesiyle çalışan ve birkaç saat öncesine kadar o gün işinin olup olmadığını bilemeyen kafe çalışanları veya kat ettikleri mesafe ile molalarda harcadıkları zamanı takip edilen ardiye çalışanları. Bunun yanı sıra, gözetim ekipmanları, giriş-çıkış kartları ve işyerinde telefon ve internet kullanımının giderek daha yakından izlenmesi çalışanların gizlilik hakkını ihlal ediyor. Benzeri teknolojileri

kullanan işverenler, çalışanların uluslararası sözleşmelerle güvence altına alınan toplu sözleşme hakkını da sınırlayabiliyor. Sendikalar halihazırda hem üye sayısı hem de etki gücü açısından küresel ölçekte zayıfladı. Daha fazla şirketin düşük ücretler ve daha kötü iş koşulları dayatması, ilk olarak düşük vasıflı ve düşük ücretli işçileri işini kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya bırakıyor.

TEHLİKELERİN SINIRLANMASI

Teknolojinin çalışma hakkı ve çalışanların işyerindeki hakları üzerindeki etkisini ortaya çıkarmak için otomatikleştirilmiş emek projemizi yakın zamanda başlattık. Cevaplamak istediğimiz sorulardan bazıları şöyle: Giderek artan otomasyondan kim faydalanıyor, kim zararlı çıkıyor? Çalışma ortamı değişimini sürdürürken insan haklarını hangi mekanizmalar koruyabilir? Teknolojinin insanlara esneklik ve imkan sağlayarak işyerinde olumlu değişimler yaratacak bir araç olabileceğini kabul ediyoruz. Fakat, aynı zamanda, gerekli önlemler alınmadığı takdirde teknolojinin toplum dışına itilmeyi, eşitsizliği ve güvensizliği daha da ağırlaştırabileceği kanaatindeyiz; özellikle de iş alternatiflerinin sınırlı olduğu gelişmekte olan ülkelerde. Devletlerin mevcut durumda bu değişimi yönlendirme imkanı var. Riskleri sınırlayarak ve değişimle birlikte ortaya çıkan insan hakları ihlallerine en çok uğrama tehlikesi altında olan işçilerin değişime uyum sağlamasına destek olarak, teknolojik ilerlemenin potansiyel faydalarına odaklanan stratejileri benimseyebilirler. Teknolojinin işyerinde ve işyeri dışında insan haklarını güçlendirdiği bir dünya istiyoruz.

ÇALIŞMA HAKKI

1. Her şahsın çalışmaya, işini serbestçe seçmeye, adil ve elverişli çalışma şartlarına ve işsizlikten korunmaya hakkı vardır.

2. Herkesin, hiçbir fark gözetilmeksizin, eşit iş karşılığında eşit ücrete hakkı vardır.

3. Çalışan her kimsenin kendisine ve ailesine insanlık haysiyetine uygun bir yaşayış sağlayan ve gerekirse her türlü sosyal koruma vasıtalarıyla da tamamlanan adil ve elverişli bir ücrete hakkı vardır.

4. Herkesin menfaatlerinin korunması için sendikalar kurmaya ve bunlara katılmaya hakkı vardır.

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, Madde 23

AFGANİSTAN ARTIK GÜVENLİ DEĞİL!

Son yıllarda Afganlara yönelik geri göndermeler ciddi şekilde arttı ve on binlerce kişi Avrupa Birliği, Türkiye ve diğer ülkelerden Afganistan'a zorla geri gönderildi. Geçtiğimiz haftalarda, İsveçli genç bir insan hakları savunucusu Elin Ersson'un sınır dışı edilmek üzere Göteborg'tan uçağa bindirilen Afgan sığınmacı için yaptığı eylem Afganların maruz kaldığı geri göndermelere yeniden dikkat çekti.

Uluslararası Af Örgütü geri göndermeler ile ilgili daha önce Temmuz ayında bir açıklama yaparak rekor sayıdaki sivil ölümleri nedeniyle Afganistan'a geri göndermelerin artık meşruiyetini kaybettiği ve Afganistan'ın güvenli kabul edilemeyeceği belirtti.

Birleşmiş Milletler Afganistan Yardım Misonu'nun (UNAMA) Temmuz ayında yayımladığı son rakamlara göre, Afganistan'da 2018'in ilk altı ayında 1.692 kişi öldürüldü. Bu rakam, on yıldır kayda alınan ölü sayılarıyla kıyaslanamayacak kadar yüksek. Yine 2018'in ilk altı ayında 3.430 kişi yaralandı. Bu satırlar yazılırken dahi, Kabil'de bir eğitim merkezine yapılan saldırıda onlarca kişinin öldüğü ve yaralandığı bilgisi geldi.

GERİ GÖNDERMELER MEŞRU DEĞİL

Sayılar bakarsak, Afganistan'ın güvenli olduğunu ve insanların geri gönderilebileceğini ileri sürmek vicdanlara sığmaz. Devletler Afganları geri göndererek hayatlarını ciddi anlamda tehlikeye atıyor, aynı zamanda uluslararası hukukun geri göndermeme ilkesini açıkça ihlal ediyorlar.

GERİ GÖNDERME İLKESİ

1951 Cenevre Sözleşmesinin 33. Maddesi geri göndermeleri yasaklar. Buna göre "Hiçbir Taraf Devlet, bir mülteciyi, ırkı, dini, tâbiyeti, belli bir sosyal gruba mensubiyeti veya siyasi fikirleri dolayısıyla hayatı ya da özgürlüğü tehdit altında olacak ülkelerin sınırlarına, her ne şekilde olursa olsun geri göndermeyecek veya iade etmeyecektir." Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun 4. maddesi de geri göndermeme ilkesini tanıır. Bunların ötesinde geri göndermeme ilkesi uluslararası teamül hukukun bir parçasıdır ve devletlerin sözleşmelere taraf olmasından ya da ilkeyi kendi iç hukuklarına dahil etmiş olmalarından bağımsız olarak, geri göndermeme ilkesini uygulamakla yükümlüdürler.

KABİL'DE OTELDE İNTİHAR

Almanya'nın zorla geri gönderdiği 23 yaşındaki Afgan'ın Kabil'e varduktan kısa süre sonra intihar etmesi geri göndermelerin ne kadar insanlık dışı olduğunu bizlere trajik bir biçimde yeniden hatırlatıyor. İntihar eden kişi, Almanya tarafından 4 Temmuz'da zorla geri gönderilen 69 Afgan'dan biriydi. Geri gönderildikten altı gün sonra bedeni, Uluslararası Göç Örgütü tarafından ayarlanan otelde bulundu. 69 Afgan sığınmacının geri gönderileceği haberi, Almanya İçişleri Bakanı Horst Seehofer tarafından ve 69 yaşına girdiği doğum gününe denk gelecek şekilde, neşeyle duyurulmuştu.

SINIRDAKI KIRALIK GARDİYAN

Geçen aylarda Türkiye yetkilileri, uzun ve zorlu yolları aşarak sığınmak için ülkeye gelen binlerce Afgan'ı acımasızca sınır dışı etti. Sığınma talep edenlerin çoğu geldikleri yolda dayak, taciz ve sömürüye maruz kalmıştı. Ocak ayından beri Türkiye binlerce Afgan'ı geri gönderdi. Dünyada en fazla mülteciye ev sahipliği yapan ülke olan Türkiye, daha fazla göçmenin girişini engellemek için İran sınırına duvar örmeye başladı. Mart 2016'da Türkiye hükümeti Avrupa Birliği ile, sığınmacıların Avrupa'ya geçişini engelleyecek bir anlaşma imzalamıştı.

Omar Waraich, "Türkiye çatışmalardan kaçan mülteciler için cömert bir ev sahibi oldu. Bu ev sahipliğinin, Avrupa Birliği'nin kirli işlerini yapmaya indirgenmesini; sınırdaki kiralık gardiyan gibi hareket ettiğini ve çok zorlu yolları aşarak ülkeye varan kişileri acımasızca geri gönderdiğini görmek üzücü" değerlendirmesinde bulundu.

RAKKA'DA 'İMHA SAVAŞI': ŞEHİR YERLE BİR OLDU, YÜZLERCE SİVİL ÖLDÜRÜLDÜ

©Amnesty International

©Amnesty International

Haziran ayında yayımladığımız rapor, ABD öncülüğündeki Koalisyon'un kendisini "İslam Devleti" (İD) olarak adlandıran silahlı grubun elinden sivilleri 'kurtarma' sürecinde sebep olduğu yıkım ve zararı ortaya koyuyor.

'İmha Savaşı': Suriye - Rakka'da Sivillere Yönelik Korkunç Yıkım başlıklı raporumuz, Rakka'da saha incelemesi sırasında, onlarca yıl boyunca savaşın etkisini belgelendirirken tanık olunan yıkıma eşdeğer bir tahribat düzeyi olduğunu gösteriyor. Rapor, aynı zamanda ABD öncülüğündeki Koalisyon'un öne sürdüğü şekilde hassas bir hava hareketi yürütmediğini de kanıtıyor. Buna göre Koalisyon'un İD'yi Rakka dışında bombaladıkları ve az sayıda sivil kayba yol açtığı iddiaları doğru değil.

İD'nin Rakka'yı kontrol ettiği dört yıl boyunca savaş suçları hüküm sürdü. Ancak sivilleri canlı kalkan olarak kullanmak da dahil olmak üzere İD'nin işlediği ihlaller, Koalisyon'u, sivillere yönelik zararı en aza indirmek için mümkün olan tüm önlemleri alma yükümlülüğünden kurtarmıyor. Şehri yerle bir etmenin yanı sıra sivillerin öldürülmesinin ve yaralanmasının nedeni, ABD öncülüğündeki Koalisyonun sivillerin mahsur kaldığını

bildiği bölgelerde defalarca patlayıcı silah kullanmasıydı.

39 KİŞİLİK BİR AİLE YOK OLDU

Rakka'da mahsur kalan siviller açısından durumun ne kadar vahim bir hale geldiğini belki de en iyi Badran ailesinin yaşadıkları gösteriyor. Ailenin 39 üyesi, birkaç haftalık bir zaman diliminde, ABD öncülüğündeki Koalisyon'un gerçekleştirdiği dört ayrı hava saldırısında öldürüldü. Şehir içinde devamlı olarak bir yerden diğerine giden aile üyeleri, çaresizlik içinde, hızla değişen cephe hatlarından kaçmaya çalışıyor.

BUZDAĞININ YALNIZCA GÖRÜNEN KISMI

Koalisyon, raporumuzda belgelenen sivil ölümleri kabul etti. Ancak Uluslararası Af Örgütü'nün belgelediği ölümler, buzdağının yalnızca görünen kısmı. Ayrıntılı saha araştırmalarımız sadece dört vakayı kapsıyor; hayatta kalanlar ve görgü tanıklarıyla sahada yaptığımız görüşmeler, öldürülen sivillerin sayısının bine yaklaştığına işaret ediyor. Koalisyon ölümlerin gerçek boyutlarını ortaya çıkarmak ve mağdurlar ile hayatta kalanların zararlarını telafi etmek üzere derhal kapsamlı ve bağımsız soruşturmalara başlamalıdır.

İRANLI HAK SAVUNUCUSU NESRİN SUTUDE YİNE ÖZGÜRLÜĞÜNDEN MAHRUM

**Nesrin Sutude insan hakları savunucusu bir avukat ve
13 Haziran 2018'den beri uydurma suçlamalarla Evin cezaevinde.
Siz de Acil Eylemimize katılın!**

Nesrin Sutude'ye özgürlük için, hak savunucularına özgürlük için imzanızın gücüne güvenin
Bit.ly/FreeNesrin

Benim canım Mehraveh ve Nima'm, benim sevgili çocuklarım... Yüksek sesle ve açıkça ilan ediyorum: "Ben bir anneyim ve ben çocuklarımın beni mecbur, zorlanmış ve aşağılanmış bir halde görmesini istemiyorum. Ben çocuklarımın, birilerinin güçlerini kötüye kullanarak onları yasadışı bir eyleme maruz bırakabileceklerini düşünmelerini istemiyorum. Biliyorum, suya, ekmeğe, bir eve, aileye, anne babanıza, sevgiye ve annenizi görmeye ihtiyacınız var. Ama, aynı şekilde, özgürlüğe, sosyal güvenliğe ve hukuk devletine ve adalete de ihtiyacınız var. Lütfen şunu bilin ki, dünyanın hiçbir yerinde bunlar kolayca kazanılmadı. Dünyanın hiçbir yerinde hukuk yırtık kağıtlar üzerine yazıldığında saygı görmedi. Bizim hukukun üstünlüğü konusundaki ısrarımız, hukuku var edendir, gerçek kılandır. Böylece bilmelisiniz ki siz ve ben hukuku beraber inşa ediyor, oluşturuyoruz. Sizleri binlerce kere öpüyorum. Sizlere aylardır sarılamamış olmak beni çok üzüyor ama umuyorum ki bu çile boşuna değil."

DEVİRİ M SOKAĞI KIZLARI

Nesrin Sutude'nin yeniden tutuklanmasına giden yolun başı Aralık 2017'de İran'da başlayan ve "Devrim Sokağı Kızları" adlı bir kampanyaya dönüşen baş örtüsü eylemlerine uzanıyor. İran'da kadınlara yönelik küçük düşürücü ve zorunlu başörtüsü uygulamasını barışçıl biçimde protesto ettikleri için tutuklanan ve yargılanan kadınları savunması; müvekkilleriyle buluşması da dahil olmak üzere bir savunma avukatı olarak gerçekleştirildiği eylemler, Sutude'ye ceza davası açmak için kullanıldı.

Nesrin Sutude, 13 Haziran'da Tahran'daki evinde tutuklanarak Evin cezaevine götürüldü ve o günden beri gözaltında. Sutude'ye "rejim karşıtı propaganda yaymak" ve "ulusal güvenliğe karşı suçlar işlemek için toplanmak ve gizli anlaşma yapmak" gibi yeni suçlamalar yöneltiliyor. Ancak hak savunucusu kefalet ödeyerek serbest bırakılmayı, suçlamaların temelsiz ve uydurma olduğunu söyleyerek reddetti.

"Tek umudunuzun bağımsız ve onurlu bir avukat tarafından savunulmak olduğunu düşünün"

Öte yandan, Nesrin Sutude tutuklanmadan hemen önce, 5 Haziran 2018'de İran İnsan Hakları Merkezi'ne bir açıklama yapmış, ulusal güvenlikle bağlantılı suçlar da dahil olmak üzere bazı suçların yöneltildiği kişilerin avukatlarını Yargı Gücü Başkanı'nın inceleyip onayladığı bir listeden seçmeye zorlanmasını getiren bir uygulamayı eleştirmişti. Hak savunucusu, İran'da adil yargılama hakkını ciddi şekilde tehlikeye sokan bu uygulamaya ilişkin olarak şunları söylemişti:

"Geçmişte, siyasi sanıkların kendilerini savunma hakkı sınırlıydı. Avukatlar ise yüz yüze geldikleri tüm tehlikelere rağmen onların davalarını alabilir ve profesyonel görevlerini yerine getirebilirdi. Fakat bugün, o sınırlı hak bile tamamen yok edildi... Bir sanığın güçlü askeri yetkililer ve istihbarat yetkilileri tarafından suçlandığını ve yoğun bir korku ve gözdağı ikliminde Evin cezaevindeki bir mahkemede hakim karşısına çıkarıldığını... ve tek umudunuzun bağımsız ve onurlu bir avukat tarafından savunulmak olduğunu düşünün. 48. Maddedeki Şerhin uygulanmasıyla şu an o yol da kapandı için İran'da hukuk mesleğine güle güle demek zorundayız... Yargının bu uygulaması siyasi davalara ilişkin bilgi akışını kesmenin yanı sıra, sanıkların haklarını ihlal etmeyi ve siyasi ve medeni haklar aktivistlerini kamuoyuna hiçbir bilgi ulaştırmadan soruşturmayı, yargılamayı ve cezalandırmayı kolaylaştıracak."

HAK SAVUNUCUSU BİR AVUKAT

Nesrin Sutude uzun yıllardır İran'da avukatlık yaparak insan hakları mücadelesinin bir parçası oldu. Kendisi daha önce Ocak 2011'de İran'ın muhalifleri susturmak için sıkça kullandığı "rejim karşıtı propaganda yaymak" ve "ulusal güvenliğe karşı suçlar işlemek için toplanmak" ve Nobel barış ödüllü Sirin Ebadi'nin kurucularından olduğu "İnsan Hakları Savunucuları Merkezi"ne üyelik gibi suçlamalarla 11 yıl hapis cezasına mahkum edildi. Evin cezaevinde tecritte tutuldu ve aile üyeleri ile görüşmeleri cezaevi yetkilileri tarafından kısıtlandı. Aile üyelerine gözdağı verildi. Sutude o dönemde 59 günlük bir açlık grevi yaptı. Avukatlık mesleğinden ve İran İslam Cumhuriyeti topraklarından ayrılmaktan 20 yıl men edildi. Uluslararası Af Örgütü'ne göre Sutude'nin o dönemki tutukluluğu, İran'ın yurttaşlarının, adil yargılama ve etkili yasal temsile erişim haklarını engellemek ve Baro'nun bağımsızlığını zedelemeyi amaçlayan toplu birtakım tedbirler kapsamındaydı. Nesrin Sutude, Eylül 2013'te ise kendisinden özerk dilenerek serbest bırakıldı ve İran yetkililerinin çalışmasını kısıtlama girişimlerine rağmen avukatlık yapmayı sürdürdü.

**İNSAN HAKLARINI SAVUNMAK
SUÇ DEĞİLDİR**

#HAKSAVUNUCULARINAÖZGÜRLÜK

©Rebecca Herdın

**“YAVAŞ BÜYÜMEKTEN
KORKMA, TEK KORKUN
OLDUĞUN YERDE
SAYMAK OLSUN.”**

Çin atasözü

**ULUSLARARASI
AF ÖRGÜTÜ**

ACİL EYLEM HAYAT KURTARIR

**HABER ALINAMAYAN
UYGUR DOKTORA
ÖĞRENCİSİ
GULİGEİNA İÇİN
İMZACI OLUN!**

Sincan Uygur Özerk Bölgesi'nde, Uygular kitlesel olarak gözaltına alınıyor, idari gözaltı merkezlerine gönderiliyor yada uzun hapis cezalarına mahkum ediliyor. Guligeina Tashimaimaiti'den ise evine dönmek için yola çıktığı 27 Aralık 2017 tarihinden beri haber alınamıyor. Ailesi, Guligeina'nın zorunlu eğitim kamplarından birinde gözaltında tutuluyor olmasından ve işkence ile diğer kötü muameleye uğramasından endişe ediyor.

bit.ly/uygurimza

**ULUSLARARASI
AF ÖRGÜTÜ**

